

Program "Szkoły Aktywne w Społeczności" (SAS)

Cel programu to rozwój szkół aktywnych w społeczności, promujących rozwój partnerstwa między szkołą a społecznością lokalną, aktywizujących obywateli, realizujących koncepcję uczenia się przez całe życie.

Grupy docelowe programu to szkoły, a w nich:

- pracownicy szkoły i uczniowie,
- rodzice,
- organizacje pozarządowe,
- władze lokalne.

W działaniach szkoły uczestniczącej w projekcie szczególną uwagę zwraca się na:

- seniorów
- bezrobotnych,
- dorosłych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- dorosłych i dzieci z mniejszości narodowych,
- młodzież z problemami społecznymi.

Szkoła aktywna społecznie to instytucja, która rozwija partnerstwo ze wszystkimi pomiotami, które działają w społeczności lokalnej.

Szkoła aktywna społecznie – to szkoła, w której:

- wspólne są przekonania na temat **edukacji jako procesu, który trwa przez całe życie** i powinien być dostępny dla każdego członka społeczności, niezależnie od jego wieku;
- wspólne są przekonania odnośnie **wyjścia szkoły poza jej tradycyjną rolę i wizja jej dostępności przez siedem dni w tygodniu**, udziału innych członków społeczności w zarządzaniu nią, dostępu do zasobów szkolnych dla wszystkich członków społeczności;
- wspólnie ustalone są **potrzeby i zasoby społeczności lokalnej**;
- rodzice mają możliwość **udziału rodziców w podejmowaniu decyzji wpływających na jakość edukacji swoich dzieci i dotyczących udziału w życiu szkoły**;
- określona jest rola wszystkich członków wspólnoty w edukacji i rozwoju społeczności, poprawie jakości życia każdego członka wspólnoty

Opracowano **Międzynarodowe Standardy Szkół Aktywnych w Społeczności**, które obecnie wdraża wiele szkół w krajach uczestniczących w programie. Standardy te są narzędziem do oceny jakości SAS, i zostały oparte na najlepszych narodowych i międzynarodowych praktykach Szkół Aktywnych w Społeczności. Szkoły stosują je w procesie samooceny.

Narzędzie to może być wykorzystane przez:

- istniejące SAS dla polepszenia swojej działalności,
- inne szkoły, które chcą pracować jako SAS.

Zdefiniowane standardy samooceny pomogą:

- zidentyfikować silne i słabe strony pracy szkoły,
- określić potrzeby ważne dla procesu nauczania,
- rozwinąć współpracę z innymi instytucjami oraz zainteresowanymi osobami,
- ocenić współpracę ze społecznością lokalną,
- określić ogólne zasady działalności szkoły i usług na jej terenie.

Korzystając ze standardów szkoły mogą poprzez samoocenę:

- określić poziom swojego rozwoju oraz priorytety następnych działań,
- dbać, by cała społeczność (rodzice, dzieci, mieszkańcy) była zaangażowana w działania skierowane na rozwiązywanie problemów i zaspokojenie potrzeb,
- zaangażować rodziców w proces podejmowania decyzji dotyczących jakości edukacji swoich dzieci oraz udziału w życiu szkoły.

Obszary standardów:

1. Przywództwo

Rozwój i doskonalenie systemu szkolnego zależy od silnego zespołu, który jednoczy wspólna wizja i wartości w osiągnięciu celów szkoły. Skuteczny menedżer zapewnia personelowi wszystkie niezbędne zasoby, możliwości i wsparcie dla działań o wysokiej jakości.

2. Partnerstwo

Skuteczna SAS kieruje swoją działalność na rozwój partnerstwa z instytucjami danej społeczności. Te relacje zapewniają harmonijną pracę różnych instytucji z dziećmi, ich rodzinami i społecznością lokalną, zapewniając ścisłą współpracę i wzajemne wsparcie.

3. Integracja społeczna

Jedną z najlepszych cech SAS jest stworzenie warunków i możliwości edukacji wszystkich dzieci i dorosłych, niezależnie od ich pochodzenia, przekonań religijnych, statusu społecznego i etnicznego, sytuacji zdrowotnej i wielu innych. Ważną misją takich szkół jest zapewnienie uczniom równego dostępu do edukacji oraz sprzyjanie stworzeniu atmosfery edukacyjnej w klasie wolnej od uprzedzeń i stereotypów oraz realizacji programów dostępnych dla wszystkich członków społeczności.

4. Usługi

SAS jest głównym centrum zasobów w społeczności lokalnej i świadczy jej usługi, które są dostosowane do potrzeb mieszkańców. Usługi zapewniają wsparcie rodzin i możliwości kształcenia dorosłych. Szkoła może samodzielnie wdrażać usługi i włączać do ich świadczenia inne instytucje na terenie szkoły lub społeczności.

5. Wolontariat

SAS zachęca uczniów do aktywnego udziału w życiu społeczności. To pomaga im wykorzystywać zagadnienia omówione w klasie w prawdziwym życiu. Wolontariat rozwija u uczniów poczucie zaufania i szacunku do mieszkańców ich miejscowości i stanowi niezbędny warunek rozwoju dziecka - jego współpraca z innymi członkami społeczności, a nie tylko z rodzicami i nauczycielami. SAS angażuje do wolontariatu nie tylko dzieci, ale i ich rodziców oraz członków społeczności.

6. Uczenie się przez całe życie

Uczenie się przez całe życie jest istotnym elementem dla wszystkich ludzi reagujących na zmiany oraz monitorujących szybki rozwój współczesnego świata. Dla uczniów ważne jest, aby zrozumieć, że uczenie się to proces, który występuje w ciągu całego życia, a szkoła nie jest jedynym miejscem do nauki. Przykładem mogą być dorośli, pokazując, że uczenie się może służyć nie tylko pracy, ale także być przyjemnością.

7. Rozwój społeczności

SAS to szkoła, która promuje rozwój społeczności. W niektórych krajach szkoła jest ważnym katalizatorem zmian i dobrobytu w swojej miejscowości, w innych tę rolę pełnią inne instytucje. Standardem i wskaźnikiem dla takich szkół jest to, że są one lokalnymi przywódcami w rozwoju społeczności. W tym przypadku, pomagają one grupom społecznym w wykorzystaniu swoich możliwości przy wykonywaniu zadań, angażowaniu innych oraz świadczeniu usług na rzecz miejscowej ludności.

8. Angażowanie rodziców

Powszechnie wiadomo, że uczniowie uczą się lepiej, gdy ich edukację wspierają rodzice. Wszyscy rodzice powinni znać potrzeby rozwoju dziecka i zapewnić najlepsze warunki do nauczania w domu. To wymaga aktywnej współpracy między rodzicami i nauczycielami. SAS zapewnia rodzicom możliwość zaangażowania się w proces podejmowania decyzji wpływających na jakość edukacji ich dzieci i udziału w życiu szkolnym.

9. Kultura organizacyjna szkoły

Ważnym elementem SAS jest to, że są one otwarte i przyjazne zmianom. Podstawą metody nauczania w takich szkołach są wartości demokratyczne. Personel szkolny robi wszystko, aby znaleźć lepsze sposoby odkrywania potencjału dzieci, ich rodzin i wszystkich członków społeczności. Kultura szkoły polega na tym, by rozwinąć chęć uczniów do bycia innowacyjnym, twórczym i aktywnym w życiu szkoły.